

Energidepartementet

v/ Statsråd Terje Aasland

21.2.25

Noen foreløpige innspill fra Fornybar Norge til utformingen av Norgespris

Fornybar Norge er opptatt av en konstruktiv og god prosess i arbeidet som regjeringen har satt i gang for å skape ro i kraftmarkedet. Vi deler målet om å få på plass en ordning relativt raskt, og på den måten oppnå forutsigbarhet både for næringen og forbrukerne. På denne bakgrunn deler vi noen foreløpige innspill til Norgespris i dette brevet, som vi vil følge opp ytterligere i den kommende høringen.

Det er positivt at regjeringen nå tar grep for å skjerme privathusholdninger fra de til tider store svingningene i strømprisen. Det kan bidra til ro i strømmarkedet og skape trygghet hos forbrukerne.

I utformingen av Norgespris bør det imidlertid sees nærmere på hvordan vi kan unngå noen potensielt uheldige konsekvenser ved at prissignalene ikke når ut til forbrukerne. Ved å skjerme husholdninger for de reelle strømprisene, vil det kunne stimuleres til økt forbruk i perioder med knapphet, og redusert forbruk i perioder med overflod. Totalt kan det medføre økt forbruk hos husholdningene, som igjen kan føre til økte priser og behov for økt produksjon og fleksibilitet hos andre markedsaktører. For eksempel vil næringskunder fortsatt eksponeres for både økt volatilitet og mulig økte priser.

Det er flere detaljer rundt utformingen av Norgespris som ikke er bestemt. Derfor foreslår Fornybar Norge noen foreløpige grep som kan gjøre ordningen mer treffsikker, og som kan bidra til å unngå mulige negative konsekvenser for kraftsystemet som helhet.

1 Norgesprisen bør ha volumbegrensning

Fornybar Norge mener det bør være en form for volumbegrensning som sikrer at en rimelig del av husholdningers forbruk utsettes for spotpris. Med dette vil man beholde insentiver for å redusere forbruk, eller flytte det til timer med lavere priser. Et slikt grep vil også styrke forsyningssikkerheten i perioder med lav fyllingsgrad i vannmagasinene eller effektknapphet.

Dagens strømstøtte har en begrensning på 5000 kWh/måned. Dette er et volum som er langt over et gjennomsnittlig forbruk i husholdningene, slik at det for mange ikke utgjør en reell begrensning. Vi anerkjenner at det er krevende å sette en volumbegrensning som gir insentiv til flytting og reduksjon av forbruk, samtidig som det ikke undergraver tryggheten Norgesprisordningen er ment å gi husholdningene. For å best mulig ivareta begge disse hensynene kan et forslag være å differensiere volumgrensen, f.eks.

mellom prisområder og sesonger. Fornybar Norge vil komme tilbake med et mer konkretisert forslag til hvordan man kan utforme en hensiktsmessig volumbegrensning i høringsinnspillet vårt.

2 Norgesprisen bør fastsettes gjennom en transparent og lovfestet mekanisme

Regjeringen har varslet at Norgesprisen vil være 40 øre/kWh eks mva., men at prisen vil justeres årlig for å gjenspeile historiske priser og fremtidspriser i hele Norge. Det er imidlertid ikke konkretisert en metode for hvordan Norgesprisen skal settes for fremtidige år. Fornybar Norge er opptatt av at denne prosessen blir mest mulig transparent og forutsigbar, og at vi unngår at strømprisen blir gjenstand for store politiske diskusjoner. Desto større forskjellen er mellom Norgesprisen og markedsprisen, desto mer vil eventuelt negative konsekvensene av Norgesprisen på forbruk forsterkes. I tillegg vil det føre til usikkerhet for andre markedsaktører. Fornybar Norge anbefaler derfor at det utarbeides en tydelig, transparent og lovfestet mekanisme for å sette Norgesprisen. Prisene på fremtidskontrakter for det aktuelle året må være et sentralt element i prissettingen på Norgespris.

3 Det er nødvendig med tiltak som gir insentiver til flytting av forbruk

Strømprisen gir signaler til forbruker om å flytte forbruket fra dyre timer til timer med lavere priser. Ved en fast pris på 40 øre per kWh eks mva. hele døgnet blir det følgelig færre insentiver til å flytte forbruk fra timer med høy knapphet til timer med mindre knapphet. Dette kan være særlig utslagsgivende i timer med stor knapphet. I slike perioder vil til og med en moderat reduksjon i forbruk kunne føre til store prisreduksjoner. I tillegg er forbrukernes respons i slike timer avgjørende for å opprettholde forsyningssikkerheten, og for å unngå effektbrister. For å oppmuntre til flytting av forbruk til timer av døgnet hvor det typisk er mindre last og mindre knapphet på strøm, bør man innføre andre mekanismer som belønner kunden for slik atferd. Det kan eksempelvis vurderes å videreutvikle kapasitetselementet i nettleien for å ytterligere oppmuntre til utjevning av forbruk.

4 Fjernvarmens viktige rolle må anerkjennes – og ikke straffes økonomisk

Fjernvarme muliggjør effektiv energiutnyttelse i spesielt urbane strøk og bidrar både til å avlaste strømmettet samt å sikre energiberedskapen. Usikkerhet rundt Norgespris bidrar imidlertid til utsatte investeringer i fjernvarmeprosjekter. Dette kommer på toppen av flere år hvor strømstøtten også har bidratt til å svekke fjernvarmens lønnsomhet betraktelig. Norgespris må derfor også omfatte fjernvarmekundene slik at staten også dekker kostnadene for en statlig fastsatt fastpris på fjernvarme, på samme måte som for strøm. I dag er det rundt 300.000 fjernvarmekunder som potensielt faller utenom ordningen med Norgespris. Regjeringen bør klargjøre at fjernvarmekundene og fjernvarmeleverandørene skal hensyntas slik at de ikke lider økonomisk ulempe.

5 Det bør innføres avbøtende tiltak for ENØK og solceller på tak

Med en fast lav pris på strøm vil det bli vanskeligere å finne lønnsomhet i ENØK-tiltak, deriblant er det grunn til å anta at installasjon av varmepumper samt prosjekter for blant annet etterisolering vil bli mindre attraktive. Regjeringen har også satt et mål om 8 TWh kraftproduksjon fra solkraft innen 2030. Med en fast Norgespris vil også dette målet kunne rammes, spesielt innenfor installasjon av sol på tak i husholdninger.

ENØK-tiltak og solcellepaneler har viktige gevinster for kraftsystemet gjennom å redusere belastningen på nettet. Norgesprisen kan derfor også medføre behov for økte investeringer i nett fremover. Ettersom disse investeringene i mange tilfeller vil være samfunnsøkonomisk effektive, bør det innføres avbøtende tiltak for å ikke redusere tempoet på disse områdene. Her vil f.eks Enova kunne spille en viktig rolle.

Fornybar Norge ser fram til å kunne utdype mer i utformingen av Norgespris i selve høringsprosessen. En god og treffsikker ordning vil bidra til å skape forutsigbarhet for kundene, samtidig som hensynet til kraftsystemet som helhet også blir ivaretatt best mulig.

Vennlig hilsen

Bård Standal (S)

Fornybar Norge